

צור עולמים חזק ימיני:
בכתבי חידושי ספר שני:
וסמכני מבין תעלומות:
בביאור ואלה שמות:
פירוש הרע"ב

ואלה שמות בני ישראל טעם אומרו ואלה בתוספת וא"ו ללמוד עליהם כי כולם צדיקים כאבותיהם, ואלה מוסיף על הראשונים מה ראשונים להם אברהם יצחק יעקב צדיקים עליונים כמעשה אבות עשו הבנים: **עוד ירצה** על דרך אומרם ז"ל (פרדר"א מ"ח) כי זמן הגלות התחיל מימי אברהם משנולד יצחק, והוא אומרו ואלה וגו' הבאים מצרימה, מוסיף על הראשונים לומר לך שגם הראשונים בגלות היו ואלה עמהם: **עוד ירצה** מה הראשונים ידעו והכירו בגלות וקבלו עליהם ועל זרעם, כמו כן אלה, והוא אומרם "ואלה" מוסיף על הראשונים ולדרך זה הרוחנו טעם נכון לדעת לאיזה ענין חזר הכתוב ומנאם, אחר שכבר מנאם בפרשת ויגש בירידתם למצרים (בראשית מ"ו ח'), ורש"י ז"ל פירש כי להודיע חבתם חזר ומנאם במותם, ואין דבר זה מספיק אלא לדרשה, ולא לפשטן של דברים, ועוד לדבריו היה לו לקבוע המנין אחר אומרו וימת יוסף וגו' ואלה שמות וגו': אור החיים הק'

וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. (ב', א'). וברש"י "פרוש היה ממנה מפני גזרת פרעה וחזר ולקחה, וזהו וילך שהלך בעצת בתו שאמרה לו, גזרתך קשה משל פרעה, שפרעה גזר על הזכרים ואתה גם כן על הנקבות". וכתוצאה מהעצה הזאת נולד משה רבנו מושיעם של ישראל. כיוצא בזה מצינו בחזקיהו המלך, שלא רצה לישא אשה, כי ראה בנבואה שיולד לו מנשה, בני דלא מעלי, עד שישעיהו הנביא אמר לו, בהדי כבשי דרחמנא למה לך, ושמע לעצתו ונשא אשה והוליד יאשיהו המלך, שנאמר עליו לא קם כמותו ואחריו לא יהי'. ומזה אפשר ללמוד על כל הענינים כיוצא בהם, שא"א לנתחם בשכל ורגש האנושי. כי לא כן דרכי השי"ת, האדם יראה רק לעינים, ואינו יכול לצפות למרחוק. אבל היודע נסתרות יודע מה שעתיד להיות ואנו צריכים לבטל רצוננו ודעתנו מפני רצונו. ספר חפץ חיים עה"ת

ובהגהות מעשי למלך (שם) - פעם הגיעה לאזני הח"ח שמועה לא טובה על אדות אחד מתלמידי ישיבתו אשר נכבדות ידובר בו, וכי הענין מתנהל בכבדות כי המדוברת מסרבת עדיין. חבריו בישיבה שחשבו כי זקנו המגודל הוא בעוכריו, ייעצוהו איפוא, שבשביל למצא חן בעיני המדוברת כדאי שיעביר שער זקנו בסם העשוי לכך, כמו שרגילים היו להשתמש בזה בישיבות אחרות. הזמין הח"ח את המדובר הלז לביתו, והתחיל לדבר אתו בעניני שדוכים. משל למה הדבר דומה לקטר של רכבת, שמחוברים אליו יותר ממאה קרונית טעונות משא המשרכים דרכם על הפסים מול הר גבוה. הקטר עובד במלוא הקיטור ומהלך אט לרוב משא העגלות הטעונות. הי' שם "פקח" אחד שרצה להחיש מהלך הרכבת והתחיל לדחוף בשתי ידיו את הקרון האחרון, בכונה לסייע למכונת הקיטור המושכת את כל העגלות . . . לגלגו עליו העומדים מסביבו "מה כחך גדול לעומת המכונה הענקית העובדת בכל כחה. כחך לעומתה הוא בבחינת כח היתוש מול כח השור".

סיפורי צדיקים

לא תאספון לתת תבן לעם. (שמות ה' ז') אמר בשם זקינו הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע דלפי פשטות המאמר היה ראוי לומר לא תוסיפון בוי"ו, אך התורה הקדושה באה לרמז לנו כי ידוע שפרעה הניח להם יום אחד חירות משיעבוד העבודה, רק משרע"ה בחר להם יום השבת למנוחה, והיה דרכם ביום ההוא להתאסף ביחד למשה וזקני ישראל לשמוע תוכחת חיים ולהאמין באחדותו ומציאותו יתברך, ולאשר פרעה לגודל רשעתו אשר מחפצו לסורם למשמעתו ולעבוד את גלגולי מצרים ואחרי ראותו כי לא עלתה בידו ראה והבין שמחמת שהם נאספים יחד יוספיו דעת ביראת אלוקים, ועי"ז נכנע כח הסט"א בקרבם, לז"א לבל יתאספו עוד לתת תבן דעת ותבונה להם כנ"ל, וזהו הכוונה לא תוסיפון עם אל"ף מלשון אסיפה (כך איתא בספר רמתים צופים בתוספת ביאור), והוסיף אדמו"ר זצוק"ל שרבי דוד'ל לעלובער היה אומר: פאר וואר [אמת בלשון פולין] אז ער וועט קומען אויף יענע וועלט איז ער זיכער אז משה רבינו וועט אים אנטקעגן גיין און אים זאגן אז דאס האט ער טאקע געמיינט מיטן אל"ף פון "לא תאספון": ספר קדושת מרדכי

עצה להינצל מאפיקורסות - הח' רבי מרדכי קאפיטקעוויטשער ז"ל אומר בשם הרה"ק מאפטא זי"ע שקודם ימות המשיח ירד אפיקורסות בעולם. והראה הרה"ק מאפטא באצבע לאותו שישב לפניו ואמר: אפילו אנשים כערכו יתפשו למינות, וסיים כי העצה להינצל מזה הוא להתאסף יחד ולספר סיפורי מעשיות מצדיקים: כתבי ר' מנשה הכהן רוזנפלד ז"ל

על התורה ועל העבודה

כן הוא הענין בשדוכים שאע"פ שמכריזים למעלה ארבעים יום קודם יצירת הולד, אעפ"כ קשה הענין כקריעת ים סוף, וכביכול בכבודו ובעצמו מזווג זיווגים, ופתאם מתגנבת מחשבה במוחו של אדם לעזור להשי"ת בענין הנכבדות ע"י שיעביר שער זקנו בשביל למצוא חן בעיני המדוברת, ממש כמו ה"חכם" הזה שדחף בכל כחו לסייע לרכבת בת מאה הקרונות: ספר חפץ חיים עה"ת

ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו. (ב' ד') ידעה מרים הנביאה, כי ינצל אחיה מן המים הזדונים. אבל לא ידעה באיזה אופן תהי' ההצלה, עד שבאה לבסוף בת פרעה. ומזה עלינו ללמוד בכל עת צרה ומצוקה, כי סוף סוף תבוא הרווחה וההצלה, אם כי נעלמו ממנו הדרכים והאמצעים, אבל עלינו לצפות ולקוות למחדש בכל יום מעשי בראשית, כי יחוש להצלתנו ולגאולתנו, ומתוך צרה ימציא לנו פדות ורווחה חפץ חיים עה"ת

מדוע לא יבער הסנה. משה התפלא מאד, איך לא יבער הסנה, הוא הגוף, מפחד ה' ומהדר גאונו: הר"מ מקאברין

וראך ושמח בלבו וגו'. איתא במדרש אם היה אהרן יודע שהשי"ת יכתוב עליו וראך ושמח בלבו כו' היה יוצא נגדו בתופים ובמחולות, פירוש, לא שאהרן רצה שהתורה תשבח אותו, אלא אם היה יודע עד כמה ובאיזה מקום מגיע שמחתו שבלבו כי אז היה מכין את עצמו לשמחה זו בהתלהבות אדירה: חי' הרי"ם

כל בי עשרה שכינתא שריא: סנהדרין ל"ט.

בגודל הקדושה השורה בשבת אחים - בשם הרה"ק רבי נחום מטשערנאבל זצוקללה"ה כך קבלתי מרבותי אז יודין קלעפין זיך צוא נויף אין איינעם, הגם שאין מדברים ד"ת, אַבּי זיי רעדין ניט קיין נארישקייט, אזי אם יבוא מלאך אחד ביניהם, יתבטל מהמציאות עד שאין בו ממש: קובץ מלואים לבית אהרן כת"י

"שבת אחים" בהארודעץ בימי הרה"ק ר' אהרן (השני) קארלינער זיע"א בליל ש"ק פרשת יתרו התאספו פ"א לביהכ"נ בהורודעץ והיה ביניהם איש אחד שהתאונן על שחסר לו זה וזה, והח' ר' יהודה עוזר ז"ל טען נגדו: מה זה, איך אפשר כלל לחשוב אפי' שחסר איזה דבר, והתלהב מאד בדבריו עד שכולם געו בבכי' מדבריו היוצאים מן הלב. ואח"כ הלכו רקידה עד שני שעות לפני שהאיר היום. **בינתיים** ראו שהח' ר' משה לא בא לישיבה זו והוחלט אצלם לילך לבקר אותו והלכו כלם לביתו ומצאו אותו יושב ולומד, ואמרו לו שרוצים לאכול ונטלו ידיהם ואכלו בייגיל עם דבש ונמשכה שם הישיבה עד סמוך לאור היום. **אח"כ** הלכו לטבול את עצמם והלכו לביהכ"נ ושכבו על הרצפה כדי לנוח קצת ולהכין את המוחות לתפילה, ואח"כ עמדו והתפללו בהתלהבות וחיות גדול, וכך היה כל יום השבת וגם למחרתו ביום ראשון היה להם אותו החיות וכשיצאו החוצה לא יכלו להביט על שום דבר חול, על חנויות ועסקים, והוחלט אצלם שיסעו כולם לרבינו הרה"ק הבית אהרן זי"ע כי מה יהא תכלית מהם. אך אחד מהחבורה שלא היה לו אותה השגה הכניס בהם קצת קרירות ונתקרר ממילא ההתלהבות מהם ונשארו על מקומם: (מכתבי הרה"צ ר' מנשה הכהן ראזנפעלד ז"ל): גליון מטה אהרן, פינסק קארלין

"כמו ששמעתי מרבותי, כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד אף שאינם מדברים בדברי תורה, תפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית משכינתא דשריא עלייהו עד שהיה מתבטל ממציאותו לגמרי": לקוטי אמרים תניא באגרת הקדש סי' כ"ג

שבת אחים עושה טוב ומאיר העיניים - ופעם שנזדמן שאינו טוב לו - על זה טוב הקיבוץ שיתדברו ביניהם, ועל ידי זה ממילא נעשה טוב, או שמדברים מן צדיקים ואנשי מעשה או מדברים קדושים משבתים ומימים טובים, גם זה מאיר העיניים: סדר היום להרה"ק הבית אהרן

ענין גלות מצרים וגאולת מצרים כמו שהיה בדרך כללות אומה הישראלית כך יש בפרטות אדם אחד, וכמו ששמעתי פירוש הפסוק (תהלים ס"ט) קרבה אל נפשי גאלה כי קודם שיתפלל על גאולה כללית צריך להתפלל על גאולה פרטית לנפשו ודפח"ח:(תוי"י פ' שמיני דפ"ח ע"א): ס' בעל שם טוב

במדרש ג' מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל. תורה וא"י וחיי עוה"ב וכולם ע"י יסורין כו'. הם בחי' מעשה דיבור ומחשבה. שהם ג' מדריגות. ולכל א' יש הסתר שצריכין מקודם לתקנם. כי א"י וביהמ"ק והקרבנות הם בחי' עשי'. והתורה הוא הדיבור. ועוה"ב בחי' המחשבה. וג' אלו כוללים כל האדם. ובמצרים הי' כלול כל ההסתרות. ולכן כ' ג' לשונות ותעל שועתם כו'. וירא א' את בנ"י וידע א'. הם ג' בחי'. שמיעה בדיבור. וראי' במעשה. וידיעה במחשבה. וכ"כ ראיתי את עני עמי. העבודה במעשה. ואת צעקתם שמעתי. ידעתי את מכאוביו במחשבה. והם ג' בחי' האבות. ראי' שמיעה ידיעה כנ"ל. ואלה ג' העבודות צריכין לעסוק בהם תמיד. לתקן המעשה והדיבור והמחשבה: שפת אמת - תרמ"ז

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - Mailing address:
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025;
ברשות ובהדרכת גדולי התורה chizuk620@gmail.com
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", או שיעור באידיש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מד' אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally

לזעי"צ הרה"ק ר' משה מרדכי ב"ר שמעון נתן נטע זצוק"ל מ'לעלוב
כ"ד טבת תשמ"ז תנצב"ה זיעוכי"א

לימוד אור החיים הק' בחבורה ליל ששי 8:30pm
לקבל דברי תורה "באר היטב", בענגליש או שיעור באידיש {בערך 25 מינוט}, נא להודיענו

בס"ד יצא לאור מחדש ספרי "אוסף הגליונות על התורה ועל העבודה" ד' חלקים, {שנת תשס"ט, תש"ע, תשע"ה, תשע"ח}, וספר "באר היטב" מכמה שנים